

2.4. uzdevums. Motivācijas nozīme cilvēkkapitāla atdevē

A. Iepazīsties ar aptaujas rezultātiem par darba ņēmējus motivējošiem faktoriem un motivācijas definīcijām!

1. Uzņēmuma "CV-Online Latvia" veiktā aptauja "Motivējošie faktori darba ņēmējiem"

Aptaujas dati rāda, ka darba ņēmēji, izvēloties jaunu darbavietu, kā būtiskākos aspektus visbiežāk atzīst motivējošu atalgojumu (26%), darba apstākļus un vidi (16%) un darba grafiku (15%). Salīdzinoši retāk minētas karjeras izaugsmes iespējas (13%), attiecības kolektīvā un mikroklimats (12%), uzņēmuma atpazīstamība un tā reputācija (9%), papildu labumi darba algai (8%) un citi aspekti. Noskaidrojot, kādus labumus darba ņēmēji vērtē visaugstāk papildus atalgojumam, secināts, ka būtiskākie ir veselības apdrošināšana (37%), iespēja izvēlēties labumu atbilstoši situācijai vai individuāla labumu programma (20%), nelaiemes un dzīvības apdrošināšana (15%), kolektīvie darba pasākumi (14%), kā arī atlaides biežāk izmantotajiem pakalpojumiem (12%) un citi.

Avots: <http://smarthr.lv/aptaujamotivjoiefaktoridarbamjiem>.

2. Portāla "CV Market" veiktā aptauja Aptaujā "Kas Jūs pašreizējā darba vietā visvairāk motivē?"

36% respondentu atzinuši, ka tā ir nauda (labs atalgojums, prēmijas, bonusi u.c.), 20% aptaujāto norādījuši, ka viņus motivē saliedēts kolektīvs, bet 15% aptaujas dalībnieku svarīgākais ir karjeras izaugsmes iespējas. 11% respondentu par vislielāko motivāciju pašreizējā darba vietā nosaukuši mūsdienīgu un ērtu darba vidi, aiz kuras ar 10% seko iespējas pilnveidot savas zināšanas kursus u.c. Tikmēr 8% strādājošo par galveno stimulatoru atzinuši vadības un kolēģu atzinību. Aptaujas dati atklāj, ka nauda kā galvenais motivators darba vietā ir vienlīdz svarīga gan vīriešiem, gan sievietēm. Tikmēr saliedēts darba kolektīvs nozīmīgāks ir sievietēm, īpaši vecumā līdz 35 gadiem. Arī mūsdienīga darba vide lielāku lomu spēlē sieviešu vidū, savukārt vīrieši par motivāciju darba vietā biežāk uzskata karjeras izaugsmes un pilnveidošanās iespējas. Mūsdienīgu darba vidi kā lielāko stimulu visbiežāk atzinuši asistēšanas, administrēšanas, kā arī pārdošanas un apkalpojošajā jomā strādājošie. Savukārt iespēju pilnveidoties kursus un citur visvairāk novērtē informācijas tehnoloģiju un E-komercijas nozares darbinieki.

Avots: CVMarket.lv.

Aptauja: Saliedēts kolektīvs ir otra svarīgākā darbinieku motivācija aiz atalgojuma ([sk. https://www.cvmarket.lv/karjeras-centrs/darba-tirgus-tendences/petijumi/aptauja-saliedets-kolektivs-ir-otra-svarigaka-darbinieku-motivacija-aiz-atalgojuma](https://www.cvmarket.lv/karjeras-centrs/darba-tirgus-tendences/petijumi/aptauja-saliedets-kolektivs-ir-otra-svarigaka-darbinieku-motivacija-aiz-atalgojuma)).

Motivācija – iekšēju un ārēju, apzinātu un neapzinātu faktoru kopums, kas stimulē cilvēka vēlmi darīt un tiekties uz mērķi.

Avots: CVO Recruitment. *Motivācija un darbinieku motivēšanas īpatnības Latvijā* (sk. <https://cvor.lv/darba-tirgus-zinas/darbinieku-motivacija/>).

Motivācija – savstarpēji saistītu ierosmju komplekss (vajadzības, motīvi, ideāli, mērķi, vērtību orientācijas), kas nosaka viengabalainu cilvēka uzvedību, piešķir virzību un intensitāti viņa darbībai.

Motivēšana – dinamisks process, kurā ar psiholoģiskām, sociālām, ekonomiskām un tiesiskām metodēm/ līdzekļiem, tiek sekmēta darbinieku un uzņēmuma izvirzīto mērķu sasniegšana.

Avots: Lursoft (sk. <https://blog.lursoft.lv/2015/11/06/veiksmes-sturakmens-motivacija/>).

- **Izmanto aptaujas rezultātus un aizpildi 3. tabulas 1. ailī!**
- **Papildus izlasi par AS "GRINDEKS" īstenotajiem motivācijas pasākumiem un tos ieraksti tabulas 2. ailē!**
(izmanto *Grindeks nefinanšu ziņojums par 2019. gadu* (vai jaunāku), sk. https://nasdaqbaltic.com/market/upload/reports/grd/2019_esg_lv_00.pdf un *Grindeks korporatīvās pārvaldības ziņojums par 2015. gadu*, sk. https://grindeks.lv/wp-content/uploads/2016/07/Grindeks_Korporativas_parvaldibas_zinojums_2015.pdf).
- **3. ailē ieraksti AS "Printful Latvia" lietotos motivēšanas līdzekļus!**
(sk. *Delfi Bizness. Virtuāla telpa bez robežām? Kāds izskatīsies nākotnes uzņēmums.* <https://www.delfi.lv/bizness/e-komercijas-gada-balva/virtuala-telpa-bez-robezam-kads-izskatīsies-nakotnes-uznemums.d?id=53003519>).

3. tabula. Motivāciju ietekmējošie faktori un motivēšanas līdzekļi

Darba ņēmēju motivāciju ietekmējošie faktori	AS "GRINDEKS" izmantotie motivēšanas līdzekļi	AS "Printful Latvia" izmantotie motivēšanas līdzekļi
1	2	3

- **Skaidro!**

a) Par ko liecina kopš 2015. gada notikušās izmaiņas AS "GRINDEKS" īstenotajos motivācijas pasākumos?

b) Kāpēc AS "GRINDEKS" un AS "Printful Latvia" motivēšanas līdzekļi ir tik atšķirīgi?

B. Izmantojot uzdevumā minētos aptaujas rezultātus un izveidoto tabulu par motivāciju ietekmējošajiem faktoriem, uzraksti argumentētu eseju par vienu no jautājumiem!

1. Kā motivēt darbiniekus strādāt produktīvāk un kvalitatīvāk?
2. Kā panākt, lai darbinieks izvēlas ilgstoši strādāt vienā uzņēmumā?